

Dr. Őeyda DURSUN KARAAHMETOĐLU

**NAKDİ KREDİ SÖZLEŞMESİNİN
BANKA TARAFINDAN HAKLI SEBEPLE
FESHİ VE SONUÇLARI**

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ.....	VII
ÖNSÖZ.....	IX
İÇİNDEKİLER	XIII
KISALTMALAR CETVELİ	XIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM NAKDİ KREDİ SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ YAPISI

I. KREDİ KAVRAMI VE KREDİ TÜRLERİ	5
A. Kredi Kavramı.....	5
B. Kredi Türleri.....	6
1. Niteliği Bakımından: Nakdi Kredi - Gayri Nakdi Kredi	6
2. Teminatlar Bakımından: Açık Kredi - Teminatlı Kredi	9
3. Kullanım Amaçları Bakımından: Tüketici Kredileri - Ticari Krediler.....	9
4. Para Birimi Bakımından: Türk Lirası Krediler - Yabancı Para Kredileri - Dövizle Endeksli Krediler.....	10
II. KREDİNİN TEMİNİ SÜRECİNDE GENEL KREDİ SÖZLEŞMESİ - MÜNFERİT KREDİ SÖZLEŞMESİ İLİŞKİSİ.....	11

III. GENEL KREDİ SÖZLEŞMESİ	12
A. Genel Kredi Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Kuruluş Süreci..	12
1. Genel Olarak.....	12
2. Genel Kredi Sözleşmesinin Hukuki Niteliğine İlişkin Görüşler	13
a. Tüketim Ödücü Sözleşmesini Esas Alan Görüşler	13
(1) Tüketim Ödücü Sözleşmesi Görüşü	13
(2) Tüketim Ödücü Benzeri Sözleşme Görüşü.....	14
(3) Tüketim Ödücü Vaadi Sözleşmesi Görüşü.....	15
b. Sui Generis Bir Sözleşmeyi Esas Alan Görüşler.....	16
3. Genel Kredi Sözleşmesinin Kuruluş Sürecine İlişkin Görüşler	18
a. Çok Aşamalı Bir Sözleşmeyi Esas Alan Görüşler	18
(1) Ön Sözleşme Görüşü.....	18
(2) Opsiyon Sözleşmesi Görüşü	19
(3) Çerçeve Sözleşme Görüşü.....	20
b. Tek Aşamalı Bir Sözleşmeyi Esas Alan Görüşler.....	22
(1) Şarta Bağlı Sözleşme Görüşü.....	22
(2) Borçlandırıcı Nitelikte Çerçeve Sözleşme Görüşü....	23
4. Yargı Kararlarındaki Durum	25
5. Değerlendirme	28
B. Genel Kredi Sözleşmesinin Özellikleri.....	32
1. Münferit Kredi Sözleşmelerine Temel Teşkil Etmesi.....	32
2. Münferit Kredi Sözleşmesi Akdetme Yükümlülüğü Doğurmaması	34
3. Süreklilik Unsuru.....	37
IV. BİR MÜNFERİT KREDİ SÖZLEŞMESİ OLARAK NAKDİ KREDİ SÖZLEŞMESİ	39
A. Münferit Kredi Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Özellikleri....	39
B. Kredi Veren Borçları	41
1. Kredi Kullanırma Borcu.....	41
2. Diğer Borçları	43

C. Kredi Alanın Borçları.....	44
1. Krediyi Kabul Borcu.....	44
2. Faiz Ödeme Borcu.....	47
3. Kredinin Geri Ödenmesi Borcu	51
4. Teminat Gösterme Borcu	53
5. Krediyi Kararlaştırılan Alanda Kullanma Borcu.....	56
6. Bankayı Bilgilendirme Yükümlülüğü.....	57

İKİNCİ BÖLÜM

NAKDİ KREDİ SÖZLEŞMESİNİN BANKA TARAFINDAN HAKLI SEBEPLE FESHEDİLMESİ

I. GENEL OLARAK SÜREKLİ BORÇ İLİŞKİLERİ BAKIMINDAN FESİH İHTİYACI.....	59
A. Fesih Kavramı	59
B. Olağan Fesih – Olağanüstü Fesih Ayırımı	60
C. Haklı Sebep Fesih Kavramı	61
D. Haklı Sebep Feshin Hukuki Dayanağı	61
II. KREDİ SÖZLEŞMELERİ BAKIMINDAN HAKLI SEBEPLE FESİH İHTİYACI.....	66
III. KREDİ SÖZLEŞMELERİNİN BANKA TARAFINDAN OLAĞANÜSTÜ FESHİ İÇİN HAKLI SEBEP TEŞKİL EDEBİLECEK DURUMLAR	69
A. Genel Olarak.....	69
B. Kredi Alanın Teminat Gösterme Borcuna Aykırı Davranması....	70
C. Kredi Alanın Krediyi Amacı Dışında Kullanması	74
D. Kredi Alanın Ödeme Güçsüzlüğüne Düşmesi	75
1. Ödeme Güçsüzlüğü Teşkil Eden Durumlar	76
a. Kredi Alan Hakkında Yürütülen Haczin Sonuçsuz Kalması	79
b. Diğer Durumlar	81

2. Bankanın Haklı Sebep Fesih Hakkı	81
E. Kredi Alanın Ekonomik Durumu İle İlgili Yanlış Beyanda Bulunması	84
F. Haklı Sebep Teşkil Edebilecek Diğer Durumlar	87
IV. HAKLI SEBEPLE FESİH HAKKININ KULLANILMASININ ŞARTLARI	89
A. Haklı Sebep Feshin Maddi Şartı: Haklı Bir Sebebin Varlığı	89
1. Haklı Sebep Kavramı	89
2. Haklı Sebebin Unsurları	90
a. Borç İlişkisinin Devamını Çekilmez Hale Getiren Olguların Varlığı	90
b. Borç İlişkisinin Devamını Çekilmez Hale Getiren Olguların Belirli Bir Ağırlık Taşınması Gerekliliği	92
(1) Objektif Açından	92
(2) Sübjektif Açından	93
c. Kusurun Haklı Sebep Üzerine Etkisi	97
B. Haklı Sebep Feshin Şekli Şartları	98
1. Haklı Sebep Fesih Hakkının Kullanım Şekli	98
a. Tek Taraflı Bir İrade Beyanı ile Kullanılması	98
b. Şarta Bağlanamaması	99
2. Haklı Sebep Fesih Beyanında Fesih Sebebi Gösterilmeli midir?	101
C. Kredi Sözleşmeleri Bakımından Fesih Beyanının Şekli	105
1. Kredi Alanın Bir Tacir Olması Durumunda	105
2. Kredi Alanın Bir Tacir Olmaması Durumunda	107
V. KREDİ SÖZLEŞMELERİNDE BANKAYA FESİH HAKKI VEREN HÜKÜMLERİN GEÇERLİLİĞİ	108
A. Bankaya Fesih Hakkı Veren Genel İşlem Şartları	108
B. Genel İşlem Şartlarındaki Fesih Hakkı Veren Kayıtların Geçerliliği	109
1. Bankaya Serbestçe Kullanabileceği Bir Fesih Hakkı Veren Hükümlerin Geçerliliği	109

a.	Uygulamada Bankaya Serbestçe Kullanabileceği Bir Fesih Hakkı Veren Sözleşmelerden Örnekler	109
b.	Hükümlerin Hukuki Niteliği	110
c.	Yürürlük Denetimi.....	113
d.	Yorum Denetimi	117
e.	İçerik Denetimi.....	118
2.	Olağanüstü Fesih Sebeplerinin Geçerliliği	122
a.	Uygulamada Bankaya Olağanüstü Fesih Yetkisi Veren Sözleşmelerden Örnekler.....	122
b.	Yürürlük Denetimi.....	124
c.	İçerik Denetimi.....	124
VI.	BANKANIN HAKLI SEBEPLE FESİH İMKANININ DİĞER SONA ERME HALLERİ İLE İLİŞKİSİ.....	125
A.	Bankanın Olağan Fesih İmkanı.....	125
B.	Kredi Alanın Temerrüdü Halinde Bankanın Fesih Hakkı (BK. m. 126)	128
C.	Kredi Alanın Ödeme Güçsüzlüğüne Düştüğü Hallerde Kredi Miktarını Teslimden Kaçınma (Dönme) Hakkı (BK. m. 390)	134
1.	Teslimden Kaçınma Hakkının Kullanılmasının Şartları....	134
2.	Teslimden Kaçınma Hakkının Hukuki Niteliği.....	135
3.	Teslimden Kaçınma Hakkının Kullanılması	136

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NAKDİ KREDİ SÖZLEŞMESİNİN FESHİNİN SONUÇLARI

I.	HAKLI FESİH - HAKSIZ FESİH AYRIMI	141
II.	HAKLI FESHİN SONUÇLARI	141
A.	Feshedilen Sözleşmenin Akıbeti	141

B. Feshin Genel Kredi Sözleşmesi ve Diğer Münferit Kredi Sözleşmelerine Etkisi.....	143
1. Genel Kredi Sözleşmesine Etkisi.....	143
2. Diğer Münferit Kredi Sözleşmelerine Etkisi	145
C. Feshedilen Sözleşmeden Doğan Borçların Tasfiyesi	148
D. Tazminat Sorumluluğu ve Kapsamı	152
1. Maddi Tazminat	152
2. Manevi Tazminat	158
III. HAKSIZ FESHİN SONUÇLARI	162
A. Haksız Feshedilen Sözleşmenin Akıbeti	162
1. Doktrindeki Görüşler.....	162
2. Görüşlerin Değerlendirmesi.....	165
B. Haklı Bir Nedene Dayanmadan Gerçekleştirilen Feshin Olağan Feshe Tahvil Edilebilirliği	168
C. Kredi Alanın Başvurabileceği Hukuki İmkanlar	171
1. Kredi Alanın Aynen İfa Talebi	173
2. Kredi Alanın Nakdi Kredi Sözleşmesini Haklı Sebep Feshi ve Tazminat Talepleri	174
a. Kredi Alanın Fesih Hakkı	174
b. Kredi Alanın Tazminat Talepleri.....	176
(1) Maddi Tazminat	176
(2) Manevi Tazminat.....	181
SONUÇ	187
KAYNAKÇA.....	191